

Ο ΠΟΤΑΜΟΣ

Ήταν ένας ποταμός
ο πιο ευτυχισμένος ποταμός του κόσμου.
Είχε την αρχή, αρχή, αρχή του
σε μια απάτητη βουνοκορφή
και το τέλος του σε μια γαλάζια θάλασσα.

Κυλάω...
έλεγε το τραγούδι του κάθε μέρα στον ήλιο.
Με το μακρύ του κορμί
πότε τεντωμένο σαν ίσια γραμμή
πότε σαν περισπωμένη
και πότε σαν ατέλειωτος μαϊάνδρος
κυλάω...

Κι όταν είναι πρωί
και λάμπω μες στο φως της ημέρας
κι όταν είναι βράδυ
και σβήνω μες στο σκοτάδι της νύχτας
κυλάω...
Κι όταν τα ξεφωνητά των βατράχων είναι χαρούμενα
κι όταν είναι λυπημένα
κυλάω...
Κι όταν ο αέρας σιγοψιθυρίζει στα βούρλα
κι όταν τα χτυπάει με μανία
κυλάω...

Μ' όλα τα ψάρια που ζουν στα νερά μου
τις πέστροφες, τα κοκκινόψαρα,
τα νερόφιδα και τα χέλια
κυλάω...

Γλιστρώντας μέσα από τους μεγαλοπρεπείς ίσκιους
των πανύψηλων βουνών
πότε σε τρυφερές κοιλάδες
και πότε σε άγρια δάση
κυλάω...

Κι όταν η βροχή με πλημμυρίζει
κι όταν το χιόνι με παγώνει
κυλάω...

Μάρω Λοΐζου, Το Ποτάμι τρέχει να συναντήσει τη Θάλασσα,
εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 1999

ΠΟΙΗΜΑ : Ο ΠΟΤΑΜΟΣ

Δημιουργία κλίματος εξιστόρησης

(Τα παιδιά με κλειστά τα μάτια τους ακούνε από cd τα λόγια του ποιήματος με μουσική επένδυση ή το διαβάζουμε εμείς με απαλή μουσική υπόκρουση).

Δραστηριότητες

Αποκατάσταση κομμένου ποιήματος

Αυτονομούμε τις στροφές, τις μοιράζουμε φωτοτυπημένες και ζητάμε επανασύνθεση. Η δραστηριότητα αυτή επισύρει την προσοχή των μαθητών και τους βοηθάει να αντιληφθούν την διαδοχική παρουσίαση των εικόνων του και το ρόλο τους στη συγκεκριμένη έκφραση του ποιητή.

Ερωτήσεις κατανόησης του ποιήματος:

Γράφω μέσα στο κουτάκι τον αριθμό της κάθε στροφής:

- Σε ποια στροφή μας μιλάει για τα μέρη που περνούσε ο ποταμός;
- Σε ποια στροφή μας λέει από πού ξεκινούσε και που τελείωνε;
- Σε ποια στροφή μας λέει πώς ήταν το κορμί του;
- Σε ποια στροφή μας μιλάει για κάποια ψάρια που ζουν στα νερά του;
- Σε ποια στροφή μας λέει για το πότε λάμπει;
- Σε ποια στροφή μας μιλάει για τις καιρικές συνθήκες που κυλάει;

Διασκευή του ποιήματος: (Αλλαγή στη μορφή της ιστορίας.) Εμπλέκουμε άλλα πρόσωπα και γεγονότα. Π.χ. κάποιον άνθρωπο που θέλει να περάσει στην απέναντι όχθη του ποταμού ή που ζητάει νερό από το ποτάμι , κάποιο ζώο κλπ.

Μετατροπή του ποιήματος: (Αλλαγή στη δομή της ιστορίας.) Αλλάζουμε τα γεγονότα από ένα σημείο και μετά. Π.χ. Αφήνουμε μόνο την πρώτη στροφή και στις επόμενες 5 στροφές αφήνουμε μόνο το ρήμα κυλάω για να τις συμπληρώσουν όπως θέλουν.

Επιχειρούμε να εμπλέξουμε στις παραπάνω δραστηριότητες και καταστάσεις που ο ποταμός χάνει την ευτυχία του π.χ. συναντά ένα εργοστάσιο, κυλάει μέσα σε ένα σκουπιδότοπο κλπ.

Οι δύο παραπάνω δραστηριότητες (διασκευή και μετατροπή του ποιήματος) είναι δραστηριότητες εμβάθυνσης.

Φανταστικά διώνυμα με δημιουργία προτάσεων:
περισπωμένη – ντουλάπα

.....
.....

μαϊάνδρος – ζωγραφιά

.....
.....

βούρλα – κιθάρα

.....
.....

κοιλάδα – δαχτυλίδι

.....
.....

Στη δραστηριότητα αυτή γίνονται τυχαίοι συνδυασμοί σημασιολογικά απομακρυσμένων λέξεων (δημιουργική γραφή). Οι πρώτες λέξεις επιλέγηκαν για να εμπλουτίσουν τα παιδιά το λεξιλόγιό τους. Οι προτάσεις με τα φανταστικά διώνυμα θα γραφούν, αφού πρώτα τα παιδιά έχουν κατανοήσει τη σημασία τους.

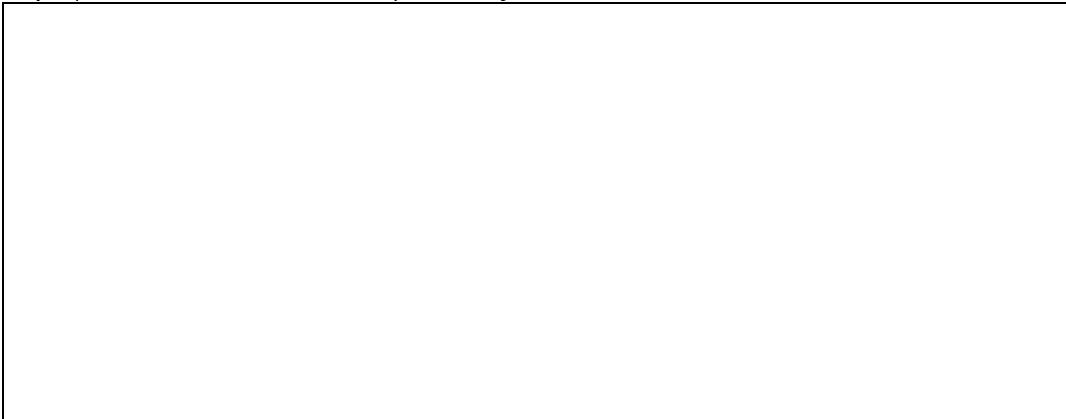
Εικονογράφηση του ποιήματος:

Χωρίζουμε τα παιδιά σε 6 ομάδες όσες και οι στροφές του ποιήματος και τα ζητούμε να αποτυπώσουν με ζωγραφιά τη στροφή τους.

Πολλές φορές η φύση εμπνέει τους καλλιτέχνες. Τα παιδιά γίνονται μικροί ζωγράφοι εμπνεόμενα από το ποτάμι. Χρησιμοποιούμε δηλαδή και άλλες μορφές τέχνης για να προσεγγίσουμε το θέμα μας.

Αποτύπωση συναισθημάτων του ποταμού:

Γράφω τι αισθάνεται το ποτάμι καθώς κυλάει:

Τα παιδιά χωρίς καμία παρέμβαση φαντάζονται τη συναισθηματική κατάσταση του ποταμού καθώς κυλάει από διάφορα μέρη. Οι λέξεις που εκφράζουν τα συναισθήματα του ποταμού γράφονται σκόρπιες μέσα στο πλαίσιο. Στο τέλος μας εξηγούν γιατί ο ποταμός αισθάνεται έτσι.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ

ΗΛΙΚΙΑ:

ΧΡΩΜΑ ΜΑΤΙΩΝ:

ΜΗΚΟΣ:

ΟΝΟΜΑ:

ΟΝΟΜΑ ΜΗΤΕΡΑΣ:

ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ:

ΜΕΡΟΣ ΠΟΥ ΖΕΙ:

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ:

ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ:

ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ:

Το δελτίο ταυτότητας του ποταμού είναι όπως και τα φανταστικά διώνυμα δραστηριότητα δημιουργικής γραφής. Εξασκούν έτσι τη φαντασία τους και έρχονται πιο κοντά στους χαρακτήρες.

Μεγαλόφωνη ανάγνωση:

Προτείνονται στα παιδιά διάφοροι τρόποι ανάγνωσης όπως με γρηγορότερο ή αργότερο ρυθμό, με μεγάλες ή μικρές παύσεις, με συναισθηματικούς τονισμούς κλπ. Κάθε μια από τις 6 ομάδες προετοιμάζεται σε μία στροφή του ποιήματος και αναλαμβάνει τη μεγαλόφωνη ανάγνωσή της παρουσιάζοντας την εκδοχή που επέλεξε. Ακολουθεί συζήτηση και σύγκριση των αναγνώσεων στην τάξη. Η μεγαλόφωνη ανάγνωση πέρα της εξάσκησης των παιδιών, αναδεικνύει τη μουσική αρμονία και τη δύναμη των στίχων.

Δραματοποίηση του ποιήματος.

Υλικά που έχουν στη διάθεσή τους τα παιδιά: Ένα σχοινί για ποτάμι, μπλε φόδρα για τη θάλασσα, καφέ για τα βουνά, πράσινη για την κοιλάδα και τα δέντρα, ψαράκια από χαρτί και βατραχάκια, νερό και βαμβάκι για χιόνι.

Με τη δραματοποίηση τα παιδιά θα μπουν για λίγο στη θέση του ποταμού και θα αισθανθούν τη γοητεία της περιπλάνησής του.